

Artikel i Le Figaro den 4 februari 2022 av Frédéric Faux (översättning Ruth Jacoby)

RAPPORT - Björn Ulvaeus, en av de fyra medlemmarna i popgruppen Abba, vill förvandla en del av huvudstadens nationalpark till ett "Swedish Broadway". Engagerade miljöförsvare försöker stoppa det vidlyftiga projektet.

I Sverige skulle den som vågade kritisera Abba och deras glittrande kostymer riskera att bli dömd till galärerna, om sådana fortfarande fanns. Gruppen som har sålt 400 miljoner skivor och är ambassadör för svensk popmusik i världen, är en del av det nordiska kungarikets identitet på samma sätt som Ikea eller Nobelpriset. Kvartetten har fått ett ännu större anseende sedan den lämnat fyrtio års tystnad och nyligen spelat in ett nytt hitalbum – Voyage – som kommer att leda till konserter med hologram i London till våren.

Det väckte alltså uppseende när låtskrivaren Björn Ulvaeus, ex-make till den blonda Agnetha, i en artikel i den ansedda tidningen Dagens Nyheter blev måltavla för ett hårt angrepp från ett antal stockholmare som beskyllde honom för att vilja asfaltera Djurgården och förvandla denna unika park till "Abbaland". Carl-Fredrik Paléus, som har grundat en förening för att stoppa vad som uppfattas som girighet hos en sångare som förvandlats till entreprenör, har formulerat utmaningen: "Djurgården är den enda urbana nationalparken i världen, åtta gånger så stor som Central Park i New York, ett stycke natur i hjärtat av huvudstaden dit stadens invånare kommer för att få frisk luft och sporta. Det är ett paradiset som inte kan återskapas, inte ens av Björn Ulvaeus."

Återskapa en guldålder

Striden gäller området som ligger på södra Djurgården, alldeles i närheten av nöjesparken Gröna Lund, dit familjer och turister flockas. Det är en chict, närmast urbaniserad område, som redan ser ut som ett svenskt Broadway. Här finns sedan 2013 Abbamuseet där fans från hela världen kan sjunga Abbas hits tillsammans med virtuella kloner av Björn, Benny, Agnetha och Frida och därmed känna sig som "den femte medlemmen i gruppen". Mittemot ligger Cirkus konserthus med sin ockra-färgade stuckaturfasad som köptes och renoverades av Björn Ulvaeus och hans nöjesbolag, Pop

House, 2018. Men det som idag framförallt upprör Carl-Fredrik Paléus och hans förening, "Rädda Djurgården", är Hasselbackens öde, även detta anrika nöjesetablissemang är ett av Abba-stjärnans nyförvärv.

Det mytomspunna hotellet och restaurangen, med sin atmosfär av ett låtsas-florentinskt palats, var i decennier hjärtat i Stockholms fest- och kulturliv. Det var i skuggan av den ek som fortfarande står i trädgården som poeten Carl Michael Bellman, svenskarnas Shakespeare, skall ha skapat sina vackraste verk. Det är också här som Stockholms societet under det glada tjugotalet utövade sin gästfrihet med överdådiga mottagningar och fester. Carl-Fredrik Paléus påtalar värden som är på väg att gå förlorade för alltid. "Bellmanstatyn kommer att flyttas, hans träd huggas ned, de terrasserade trädgårdarna ersättas av betongplattor och en utsprängd underjordisk utställningshall." Även på insidan kommer Hasselbacken att förlora sin själ och den ombonade baren med sin storslagna utsikt över Stockholm kommer att förstöras. "Björn Ulvaeus vill bygga ut Hasselbacken med ytterligare 6 000 kvadratmeter, varav 75 nya hotellrum. Redan innan han erhållit tillstånd har han rivit en musikpaviljong och entréporten, som varit Hasselbackens symbol. Han tror visst att han kan tillåta sig vad som helst!"

Citat i texten: Här handlar det om en Abba-religion och Björn Ulvaeus är dess gud... Inte ens kronprinsessan Victoria har vågat stöta sig med honom!

Claes Britton, författare och publicist, aktiv inom föreningen "Rädda Djurgården".

Björn Ulvaeus har i sitt land blivit mycket mer än en popstjärna och fått ännu högre status. Det är därför svenskarna är så intresserade av denna debatt. Medan flertalet kändisar i slutet av sin karriär normalt väljer att stänga in sig i gyllene borgar och leva på sina royalties snarare än att engagera sig i det lokala samhället, deltar Abba-stjärnan regelbundet i stockholmarnas vardag. Han brinner för ny teknik och har precis öppnat världens största hall för videospel, kallat Space, där också e-sportlag och nystartade företag kan verka. Låtskrivaren älskar sin stad - han har bott här i femtiofem år - och när han tar emot Le Figaro i Hasselbackens gamla balsal, med dess gamla ljuskronor och bleknande fresker, framhåller han: " Jag vill att Hasselbacken ska återfå sin guldålder." Han går mot altanen. "När de två flyglarna i rät vinkel mot huvudbyggnaden fortfarande stod kvar, kunde restaurangen ta emot upp till 2000 gäster, som lyssnade på musik och

dansade. Med närheten till Cirkus och till museet, vill vi åter göra denna stadsdel till en plats för firande, fester och shower som kommer att locka människor från Stockholm och från hela världen”.

Banden mellan Björn Ulvaeus och Djurgården är gamla. Det var på Djurgården han tog sina första karriärsteg 1963, då han spelade med sin första grupp på Gröna Lund, "en mytisk scen där de största, som Frank Sinatra, har uppträtt". Han återvände dit flera gånger med Abba, särskilt efter att bandet vunnit Eurovision 1974, och han blev ständig gäst på Cirkus, där musikalerna som han skrivit tillsammans med Benny uppfördes, t.ex. Mamma Mia! Duon vistades då ofta på Hasselbacken; Björn Ulvaeus försäkrar att det planerade ombyggnadsarbetet kommer att genomföras med allra största försiktighet. "Vi har undersökt trädens rotsystem för att se till att inte skada det. Nybyggnationen skall ske på samma plats där tidigare byggnader stått. Jag skulle aldrig tillåta mig att skada Djurgården!", utbrister han.

För en tid sedan såg sig Björn Ulvaeus tvungen att ge sig in i debatten och svara sina kritiker. Han bad bl.a. om ursäkt för chefens för Pop House uttalanden, denne hade nämligen nämnt Disneyland för att beskriva företagets ambitioner vad gäller Djurgården. Medie-exponeringen tycks dock inte störa Ulvaeus, snarare tvärtom. Sedan Abbas begynnelse har Björn och Benny alltid uppfattats som gruppens "affärsskillar". Svenskarna har också vant sig vid att läsa Björn Ulvaeus yttranden i dagspressen. Där talar han regelbundet om konstnärers rättigheter - han är bl.a. ordförande i International Confederation of Societies of Authors and Composers - men också om äldre människors levnadsvillkor, utmaningar vad gäller betalning med kreditkort eller till och med om religion. Hans pressansvarige, som har till uppgift att vårda Abba-ikonens varumärke, försöker ofta avråda honom, men Ulvaeus säger att han "drivs av nyfikenhet" och är "intresserad av samhällsutvecklingen". Som 76-åring tycks denne uttalade humanist, som lovordar den "franska sekularismen", dock ha rört sig långt från den unge låtskrivaren han en gång var som hoppade upp på scenen med en gitarr i handen.

Entreprenörernas inmarsch

Sverige tar alltid jämlikhet på stort allvar, och då inställer sig frågan: har Björn Ulvaeus kommit i åtnjutande av privilegier och särbehandling för att få sina investeringar att växa? Han förnekar detta bestämt och konstaterar att hans stjärnstatus i själva verket medför att han skärskådas och misstänkliggörs mer än andra. Men författaren och publicisten Claes Britton, en av föreningen "Rädda Djurgårdens" förgrundsgestalter, tror inte på detta. "Se bara på de många oegentligheter som uppdagades i samband med hans förvärv i hemstaden i Västervik, där en teater förvandlades till ett lägenhetskomplex, eller på ön Gotland, när han försökte bygga på ett naturreservat..... Politiker föredrar att be honom om selfies snarare än att kritisera eller ifrågasätta honom", beklagar han. Och han noterar att samma "tolerans" gäller Hasselbacken-projektet: "När man ser hans planer kan man konstatera att de är långt ifrån sådana renoveringar eller tillbyggnader som lagen skulle tillåta. Visst, ingen är emot festande, men behöver vi verkligen ytterligare ett hotell i denna redan överexploaterade del av Djurgården? Här handlar det om en Abba-religion, och Björn Ulvaeus är dess gud..... Till och med kronprinsessan Victoria, som intervjuades om Djurgården i pressen, vägrade att uttala sig för att inte stöta sig med honom!"

Från fönstret i sin lägenhet har Claes Britton en strålande utsikt över stora delar av Djurgården, han ser skärgårdens öar med sina våg-omsvepta kuster och skogarna som omger Stockholms universitet. Denna kända profil i Stockholms kulturliv är inte ensam om att engagera sig för Djurgården, en stadsdel vars invånare är ganska välbärgade, inflytelserika och har ett stort kontaktnät. Föreningen "Rädda Djurgården" har flera tusen medlemmar som mobiliserar opinionen genom att finansiera upprop i tidningarna, eller genom att organisera möten och demonstrationer.

Dessa tidigare jaktmarker, vilkas förvaltning övervakas av kungen personligen, har fram till idag lyckats undvika att bli föremål för spekulation, men nu är entreprenörerna återigen på inmarsch: "Plötsligt ser vi ett dussin galna projekt, som att bygga ett vattentorn, ett konferenscenter eller utbyggnaden av Gröna Lund, som alla utgör ett hot mot Djurgårdens integritet", konstaterar Claes Britton med oro. "Om bygglov ges för om- och tillbyggnad av Hasselbacken kommer andra att begära samma tillstånd. Vi kan inte låta detta ske, inte ens för Björn Ulvaeus skull."